

Prima instanță: Judecătoria Bălți (sediul central) (jud. E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Toderaș, E. Bejenaru, S. Șlehtițki)

Î N C H E I E R E

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gubscaia Elena și Soia Nikolai împotriva Elenei Racu, intervenient accesoriu notarul public Dranga Laura cu privire la declararea succesorului nedemn,

împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena și menținută hotărârea din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți (sediul central),

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2018, Gubscaia Elena și Soia Nikolai au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Racu, intervenient accesoriu Dranga Laura cu privire la declararea succesorului nedemn.

În motivarea acțiunii reclamanții au declarat că la 17 octombrie 1963, Soia Elizaveta și Soia Nicolae s-au căsătorit, iar din căsătorie s-au născut copii: Soia Larisa, Soia Nikolai și Soia Elena. La 12 mai 2018 a decedat Soia Nicolae (tatăl copiilor), ca urmare a avut loc deschiderea dosarului succesoral la notarul public Dranga Laura.

Totodată, în cadrul dosarului succesoral menționat, în lipsa unui act testamentar din partea fostului soț supraviețuitor Soia Nicolae, notarul public Dranga Laura, a dispus demararea procedurii de succesiune legală, prin chemarea la succesiune a următoarelor persoane cu vocație succesorală, după cum urmează: Soia Nikolai, Soia (Racu) Elena și Soia (Gubscaia) Larisa (decedată la 31 iulie 2006), în locul căreia a fost chemată nepoata Gubscaia Elena.

Reclamanții au mai invocat că la 09 septembrie 1994, Soia Elena - fiica mai mică a lui Soia Nicolae și Soia Elizaveta a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunii consumate de omor premeditat cu o deosebită cruzime a mamei sale, Soia Elizaveta, conform art. 88 alin. (6) din Codul penal (redacția 24 martie 1961), precum și pentru tentativa de infracțiune de omor împotriva tatălui său Soia Nicolae, conform prevederilor art. 15, art. 88 alin. (4) din Codul penal (redacția

anului 24 martie 1961), cu stabilirea unei pedepse prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, de privațiune de libertate pe un termen de 10 ani.

La fel, fiica mai mică Soia Elena, condamnată la închisoare pentru omor și tentativă de omor și-a schimbat numele din Soia Elena în Racu Elena.

În instanța de judecată reclamanții au solicitat recunoașterea Elenei Racu în calitate de succesori nedemn.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți (sediul central) a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Gubscaia Elena și Soia Nikolai.

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena și menținută hotărârea din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți (sediul central).

Pentru a ajunge la concluzia respectivă, instanțele au reținut că, nedemnitățile sau nevredniciile succesorală constă în decăderea unui moștenitor din dreptul de a culege o anumită moștenire, inclusiv rezerva la care ar fi avut dreptul din această moștenire, deoarece s-a făcut vinovat de o faptă gravă față de cel care lasă moștenirea. Nedemnitățile succesorală este aplicabilă numai în cazul săvârșirii faptelor expres determinate de lege, această normă având un caracter imperativ.

Reținând probatoriul prezentat de părți și administrat de instanță a fost reținut că, prin comiterea infracțiunii de omor a mamei sale, Soia Elizaveta, și tentativa de omor a tatălui său, Soia Nicolae, în urma unui conflict de familie, pârâta Racu Elena a realizat intenționat o infracțiune în raport cu persoana care a lăsat moștenirea, însă aceasta nu constituie o faptă îndreptată anume împotriva ultimei voințe, exprimate în testament, a celui ce a lăsat moștenirea. Asemenea circumstanțe nu au fost constatate, mai ales că în sentința Curții Supreme de Justiție nr. 2-110/94 de condamnare a Elenei Racu, în calitate de motiv al infracțiunii este indicat – atitudinea personală ostilă față de părțile vătămate, conflicte familiale rezultate din comportamentul Elenei Racu, nu și un interes patrimonial legat de o eventuală procedură de succesiune a lui Soia Elizaveta și Soia Nicolae.

La caz, defunctul Soia Nicolae nu a întocmit testament, pentru momentul încetării sale din viață privind averea succesorală. Totodată, din sentința de condamnare a Elenei Racu reiese că aceasta nu a acționat împotriva ultimei voințe a defunctei exprimate prin testament și că nu a întreprins careva acțiuni care să creeze vicii de ordin faptic sau de drept în raport cu venirea celorlalți succesori legali la moștenire.

La 09 august 2019, Soia Nikolai și Gubscaia Elena au declarat recurs împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

La 19 septembrie 2019 (prin oficiul poștal), Racu Elena a depus o referință la recursul declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena, solicitând menținerea hotărârilor contestate fără modificări.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena, neîntemeiat și care urmează a fi considerat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit

identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Soia Nikolai și Gubscaia Elena.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Gervas